Karola Borsuka. Kilkunastu uczniów Profesora wygłosiło referaty przedstawiające jego osiągnięcia naukowe. Ostatnie posiedzenie przy herbacie i torcie w znacznej części składało się z refleksji i wspomnień o Karolu Borsuku.

*

Nagrodę fundacji im. Jurzykowskiego za rok 1982 otrzymał prof. Zbigniew Ciesielski.

*

Nagrodę Salema za rok 1982 otrzymał Aleksiej B. Aleksandrow z Uniwersytetu w Leningradzie za prace z teorii funkcji analitycznych.

*

Dnia 1 września 1982 r. zmarł w wieku lat 95 Ludwig Bieberbach, matematyk niemiecki zajmujący się teorią funkcji analitycznych.

*

W związku z rezygnacją Kazimierza Cegiełki z funkcji zastępcy sekretarza PTM Zarząd Główny wybrał na to stanowisko od 1 stycznia 1983 r. Macieja Bryńskiego.

Krótkie informacje opracował Maciej Bryński. **Redakcja prosi o nadsyłanie materiałów do tego działu (mogą to być odręczne notatki lub kopie oficjalnych sprawozdań).**

Listy do Redakcji
W sprawie historii nauczania matematyki w Polsce

Dzieje nauczania matematyki w Polsce wzbudziły, jak dotąd, zainteresowanie niewielu badaczy. Dotychczasowy dorobek badawczy w tym zakresie jest niewielki. W Polsce mamy jeszcze mało publikacji opartych na badaniach historycznych. Znaleźć można zaledwie przyczynki w postaci artykułów zamieszczonych m. in. w encyklopediach pedagogicznych(1) oraz w czasopismach pedagogicznych(2). Pewne informacje z zakresu historii nauczania niektórych działów matematyki szkolnej można znaleźć we wstępach historycznych publikacji matematycznych wychodzących dawniej w ramach *Biblioteki Matematyczno-Fizycznej*(3). Wiele interesujących faktów

(1) Zob. *Encyklopedia Wychowawcza*, Tom I, str. 191–199 i 329–436; Tom IV, str. 493–543; Tom VII, str. 285–310. *Podręczna Encyklopedia Pedagogiczna*, Tom I, str. 283–289.

(2) Zob. np. S. Dickstein, *O reformie nauczania matematyki w Polsce* (notatka historyczna), Rocznik Pedagogiczny, Tom II (1923), str. 263–269.

(3) Zob. np. M. A. Baraniecki, *Arytmetyka I*, Warszawa 1894, str. XVII–LXIV.

o nauczaniu arytmetyki w szkołach Komisji Edukacji Narodowej można znaleźć w rozprawie Z. Iwaszkiewiczowej([4]). Rys historyczny traktujący o ruchach reformatorskich w nauczaniu matematyki w latach 1900–1939 zawiera książka S. Neapolitańskiego([5]). Próbę syntetycznego spojrzenia na rozwój nauczania matematyki stanowi praca A. Wachułki([6]). Sporadycznie, artykuły związane z nauczaniem matematyki w dawnych polskich szkołach można znaleźć w czasopiśmie *Matematyka*([7]). Wiele jednak ciekawych problemów z tej dziedziny czeka nadal na zbadanie (...).

Bez rozpoznania dróg rozwoju myśli dydaktycznej w zakresie nauczania matematyki w przeszłości, chociażby niezbyt odległej, nie można mówić o postępie w teorii i praktyce również tego przedmiotu w szkole. Wstępne badania z tego zakresu wskazują na trwałość pewnych poglądów pedagogicznych oraz na to, że każda koncepcja dydaktyczna ma genealogię sięgającą w dalszą lub bliższą przeszłość.

Prace poświęcone dziejom nauczania matematyki mogą odegrać pożyteczną rolę w szerzeniu wiedzy pedagogicznej wśród nauczycieli oraz mieć dla nich duże znaczenie pobudzające i twórcze dla dalszych poszukiwań sensownych rozwiązań dydaktycznych. Wreszcie stanowić pożyteczny dla nauczycieli trening w interpretacji różnych poglądów na proces nauczania i uczenia się matematyki. Nauczyciel matematyki powinien wiedzieć, jak rozwijała i doskonaliła się myśl pedagogiczna w uprawianej przez niego dyscyplinie, jak poszukiwano coraz lepszych ujęć dydaktycznych konkretnych zagadnień matematycznych. Bliżej poznać poglądy wybitnych matematyków-pedagogów o przedmiocie, którego naucza.

Tymczasem mamy niewiele prac poświęconych matematykom-pedagogom i wyróżniającym się nauczycielom, którzy wnieśli pewien wkład do teorii nauczania matematyki. Odczuwa się potrzebę publikacji poświęconych sekcjom matematycznym Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych i Średnich, ogniskom metodycznym (w latach trzydziestych), sekcjom dydaktycznym w poszczególnych ośrodkach naukowych działających w okresie międzywojennym w ramach PTM.

Na opracowanie monograficzne czekają również czasopisma matematyczne poświęcone nauczaniu matematyki, wydane w okresie międzywojennym. Nie docenia się również w Polsce badań historycznych, które obejmowałyby ewolucyjne zmiany szkolnej edukacji matematycznej w kolejnych „odcinkach czasowych" Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

(...) Potrzebne jest w Polsce zrozumienie dla takich badań. U nas badania nad dziejami nauczania matematyki należy wiązać z rozpoczętą walką o „unaukowienie" dydaktyki matematyki i umacnianie jej jako dziedziny wiedzy.

Władysław Dubiel

([4]) Z. Iwaszkiewiczowa, *Nauczanie arytmetyki w szkołach Komisji Edukacji Narodowej*, w: *Epoka wielkiej reformy, Studia i materiały do dziejów oświaty w Polsce w XVIII wieku*, Lwów — Warszawa 1923.

([5]) S. Neapolitański, *Zarys dydaktyki matematyki*, Warszawa 1958, str. 7–21.

([6]) A. Wachułka, *Zarys historii nauczania matematyki*, w: *Wybrane zagadnienia z metodyki matematyki*, Praca zbiorowa pod redakcją Witolda Janowskiego, Warszawa 1971.

([7]) Zob. np. J. Norwa, *O reformach nauczania matematyki*, Matematyka 1/ 1976; K. Wuczyńska, *Matematyka w szkole średniej w okresie międzywojennym*, Matematyka 4/1979.